

[Link til materiale](#)

Klar, parat, skolestart

Afsnit 5: "Venskabskagen"

Læremidlet	Klar, parat, skolestart, DR
Medietyper	Tv-udsendelse
Fag	Dansk
Målgruppe	0.-1. klasse
Nøgleord	Alle ord tæller, humor, sprog, sproglig bevidsthed, skrivning, mundtlighed, skolestart, trivsel, venskaber, relationer, bage, uvenner, regler

Fagligt fokus

Denne vejledning indgår i læseprojektet "Alle ord tæller", som er et projekt i samarbejde mellem bl.a. DR, bibliotekerne og CFU Danmark. Projektets formål er at styrke børns læsekultur ved at arbejde undersøgende og eksperimenterende.

"Klar, parat, skolestart" er 12 tv-udsendelser fra DR Ramasjang, hvor vi følger Elly, Oscar og deres nye klassekammerater, når de starter i skole. I de forskellige afsnit får vi lov at være med i de udfordringer og sejre, de oplever sammen. Hvert afsnit tager udgangspunkt i et tema. Serien er bygget op som Oscars tilbageblik på sin egen skolestart, som han fortæller sin datter Rosa, der skal starte i skole. I hvert afsnit er der en fængende og humoristisk musikvideo, som understøtter temaet, som både du og dine elever helt sikkert har lyst til at synge med på og danse til.

Denne vejledning tager udgangspunkt i seriens femte afsnit: "Venskabskagen". Oscar og Ella er lækkersultne. De siger til mor, at de skal bage kage til klassen. Men der opstår konflikt mellem Oscar og Ella, og måske er det ikke kun børn, der kan have svært ved at overholde venskabsregler...

Tema: At sige undskyld.

Sprogligt fokus

Elever kan allerede fra skolestart bruge sproget på mange forskellige måder og i mange forskellige situationer. Men der er sikkert også situationer, hvor dine elever oplever, at de bliver udfordret i at formulere det, de gerne vil i de forskellige situationer, de møder.

I vejledningerne til de forskellige udsendelser af "Klar, parat, skolestart" får du inspiration til, hvordan du og dine elever kan arbejde med forskellige udsagn fra temaerne i afsnittene. På den måde bliver det helt konkret for eleverne, hvordan de kan bruge sproget og udtrykke sig i forhold til de forskellige udfordringer, som de møder. Fx at skulle håndtere konflikter eller bede om hjælp.

De 12 udsendelser har fokus på følgende temaer:

- Afsnit 1: "Første Skoledag" (at skabe nye venskaber og relationer)
- Afsnit 2: "Fars lille, store pige" (at være pinlig)
- Afsnit 3: "De farlige fra fritten" (at være nervøs)
- Afsnit 4: "Jeg skal tisse!" (at opleve ubehag)
- Afsnit 5: "Venskabskagen" (at sige undskyld)
- Afsnit 6: "Elly alene i verden" (at føle sig udenfor)
- Afsnit 7: "Fødselsdagen" (at være bange for ikke at leve op til andres forventninger)
- Afsnit 8: "Legetøjsdagen" (at være urolig i kroppen)
- Afsnit 9: "Kan du stave til hundelort?" (at være sårbar)
- Afsnit 10: "Kreakrisen" (at kunne håndtere konflikter)
- Afsnit 11: "Rådden-banan-dag" (at føle sig presset)
- Afsnit 12: "Venner for evigt" (at være ærlig)

Hver udsendelse er inddelt i kapitler, som understøtter det faglige og sproglige arbejde i klassen. Hvis du ikke før har brugt kapitelmærkninger i en tv-udsendelse på mitCFU.dk, er der hjælp at hente her: <https://wiki.mitcfu.dk/soeg-i-samlingerne/tv/>

Dine elever vil i dette afsnit se eksempler på, hvordan Oscar, Elly og Oscars mor kommer til at bryde venskabsreglerne på forskellige måder. Det sproglige fokus i denne vejledning handler om venskabsregler, og hvornår og hvordan man bruger ordet undskyld.

Idéer til undervisningen

Krop og leg

For at give eleverne en forforståelse for det sproglige fokus "venskabsregler" og hvornår og hvordan man bruger ordet "undskyld" kan de, inden I ser udsendelsen, øve sig i at give hinanden undskyldninger.

Tal først om, hvad en undskyldning er, og om hvad man kan sige, når man giver en undskyldning. Lad eleverne gå sammen to og to, og lad dem prøve at give hinanden en undskyldning.

Det er en god måde at give dem en sproglig og kropslig fornemmelse for, hvad man siger, og hvad man gør, når man skal sige undskyld til en person. Tal efterfølgende om, hvordan det føles at give og få en undskyldning. Tal også om, hvordan man kan udtrykke sig kropsligt, når man siger undskyld til en kammerat, eller når man modtager en undskyldning.

Se og oplev

Se afsnittet "Venskabskagen" uden afbrydelser, så eleverne kan opleve og indleve sig i personerne, universet og handlingen.

Tal sammen og tænk

Når I har set udsendelsen, kan I enten fælles eller i små grupper eller makkerpar tale om, hvordan Oscar, Elly og Oscars mor kommer til at bryde venskabsregler, og hvad de siger til hinanden.

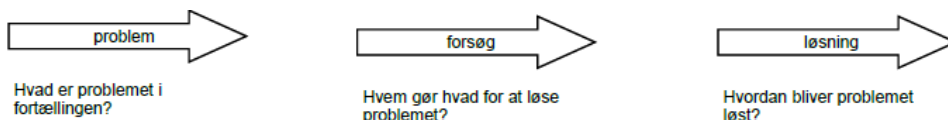
Skarp på opgaven

Til vejledningen er der udarbejdet talebobler med replikker fra udsendelsen, som du kan arbejde med sammen med dine elever for at få styr på udsendelsens kronologi og for at sætte fokus på sproget i situationen omkring at sige undskyld.

Start med at læse taleboblerne højt for eleverne og find i fællesskab ud af, hvem der taler. Replikkerne findes i kapitmærkningen, hvis I har brug for at se de steder, hvor replikken indgår i afsnittet. Taleboblerne er vedlagt som elevmateriale og kan printes.

I kan bagefter sætte taleboblerne op på tavlen i kronologisk rækkefølge, så eleverne får en forståelse for handlingen. Selvom de fleste elever ikke kan læse endnu, så skaber det struktur og overblik at være med i processen.

Der er i elevmaterialet vedlagt tre overskrifter, som replikkerne kan inddeles i:

cfu

"Det gør ikke noget mor. Vi var heller ikke særlig gode til de regler i dag."

Eksempel på taleboble

Lad eleverne i fællesskab give et bud på, hvilke talebobler der hører til under de forskellige overskrifter, og placer overskrifterne over taleboblerne, så det bliver visuelt for eleverne.

Under **Tal sammen og tænk** var der lagt op til, at eleverne skulle forholde sig til, hvordan Oscar, Elly og Oscars mor kommer til at bryde venskabsregler, og hvad de siger til hinanden.

Du kan ved at bruge den tomme taleboble tegne og skrive, hvad du før har sagt undskyld for. Ved at modellere det for eleverne og tænke højt får de et indblik i, hvad de kan tænke og overveje, når de selv skal tegne en taleboble.

Syng og dans

I udsendelsen er der en sang, som kan bruges i forbindelse med et break, så dine elever får danset og bevæget sig. Sangenes tekster understøtter temaet i udsendelserne. Lad derfor eleverne høre nogle udvalgte sætninger og tal om, hvordan de passer sammen med det, som udsendelsen handler om.

Uddrag fra sangtekst:

De siger, jeg' for lille, og måske har de ret
Når jeg endelig bli'r stor, så må jeg selv bestemme
Jeg ville holde en fest sammen med al' mine venner

Skriv, tegn og udtryk

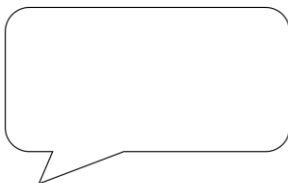
Lad eleverne lave deres egen taleboble i skrift og tegning, hvor de forholder sig til, hvad de har sagt undskyld for eller kunne sige undskyld for.

Del med en ven

Når eleverne har skrevet og tegnet deres talebobler, kan de dele den med en klassekammerat.

33

cfu

Eksempel på taleboble

Nipnapper med samtalestartere

Supplerende materialer

I projektet er der udviklet forskellige aktiviteter til print på bibliotekernes side, som kan bruges i undervisningen:

<https://www.laesesportet.dk/klar-parat-skolestart-paa-biblioteket>

Da afsnittene lægger op til, at forældre også involveres i skolestarten, har bibliotekerne også lavet en side, der er henvendt til forældre:

<https://www.laesesportet.dk/klar-parat-skolestart>

Brug fx nipnapperen som samtalestarter til at tale om skolen. Den vil kunne hjælpe eleverne med at sætte sprog på deres skolestart.

DR har ligeledes lavet en side med forskellige ressourcer ind i temaet skolestart og til udsendelsen Klar, parat, skolestart:

<https://www.dr.dk/boern/alleordtaeller/tema/klar-parat-skolestart-til-laerere-og-paedagoger>

På mitCFU.dk er der flere læremidler, som du kan supplere med.

Gå fx på opdagelse i e-bogen "Garmanns sommer", som er en smuk og poetisk billedbog om Garmann og hans bekymringer for at begynde skole:

<https://mitcfu.dk/CFUEBOG1066307>

Eller se filmen om Villads fra Valby, som handler om en dreng med en livlig fantasi, som de voksne slet ikke forstår. Det betyder, at han tit overtræder de usynlige "voksenregler" for, hvad man må og ikke må:

<https://mitcfu.dk/CFUFILM1071794>